

Астана қаласының мәдени мұрасы
Культурное наследие города Астаны

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ЖУРНАЛ / РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ ЖУРНАЛ

№5 (16) / 2015
мамыр/май

21 МАМЫР -
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР
ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ КҮНІ!

Артық ғылым кітапта, Ерінбе оқып көруге.

АБАЙ

З. СЕЙІТЖАНУЛЫ

ҚАЗАҚ ХАЛЫҚ
ӘДЕБИЕТІ

Ж. ТІЛЕПОВ

ҚАЗАҚ
ХАЛҚЫНЫҢ
ХАНДЫҚ ДӘУІР
ӘДЕБИЕТІ

БАБАЛАР
СӨЗІ

ҒАШЫҚТЫҚ
ЖЫРАЛАР

54

Құрылтайшы:

Ү.Д. Мұңалбаева

Халықаралық Мұражайлар Одағы ИКОМ Қазақстан
Ұлттық Комитетінің Президенті

Редакция алқасы:

Б.Б. Мажағұлов

Астана қаласы Мәдениет басқармасының басшысы

Ә.Ү. Тарази

Қазақстанның халық жазушысы,
Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты

Ә.К. Кекілбаев

Мемлекет және қоғам қайраткері,
Абай атындағы мемлекеттік сыйлықтың лауреаты

Н.Т. Айт

С. Сейфуллин атындағы
мұражайының директоры

А.Р. Умиршина

Астана қаласы Тәуелсіздік сарайының директоры

Б.Г. Аяған

Астана қаласы тарих институтының директоры

Ә.Е. Өтегенова

ЮНЕСКО және ИСЕСКО істері жөніндегі Ұлттық
комиссияның бас-хатшысы

Д.Е. Маханова

Халықаралық Мұражайлар Одағы ИКОМ
Қазақстан Ұлттық Комитетінің жетекшісі

Бас редактор: Әсем Сағиқызы

Бас редактордың орынбасары:

Гүлжәмила Сәрсенбайқызы

Тілшілер: Татьяна Казанцева, Жәмила

Сәрсенбай, Диляра Сейдахметова, Азамат

Тлепов, Зылиха Салих, Сезім Жүсіпқызы, Аслан

Есен, Әсем Сағидолла

Дизайнер: Ертай Өсерхан

Фотограф: Ерсайын Болат

Корректорлар: Баян Жақсылықова, Маржан

Абсалықова, Нұрай Ерланқызы

Выходные данные журнала:

Республиканский научно-познавательный журнал
«Астана қаласының мәдени мұрасы»
«Культурное наследие города Астаны»

Выпуск № 5 (16) /2015 г.

Издается с марта 2014 года

Периодичность: один раз в месяц

Журнал выпускается при содействии Министерства
культуры и спорта РК, Управления культуры акимата
города Астаны.

Учредитель и издатель

ГККП «Этно-мемориальный комплекс
«Карта Казахстана «Атамекен»

Почтовый адрес редакции:

010000, Астана,

Кургальджинское шоссе, 2/1

тел.: +7 (7172) 24-31-72

e-mail: madeni_mura_jurnal@mail.ru

Формат 18,5x28,7

Бумага мелованная двусторонняя, плотность на 130 г/м²
Обложка формата А4 плотность 250 г/м²

Заказ №14

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры и
спорта Республики Казахстан.

Регистрационное свидетельство

№ 14225-Ж от 4 марта 2014 г.

- Мнение авторов материалов может не совпадать

с позицией редакции;

- За точность публикуемых сведений и цитат

ответственность несут авторы материалов;

- Редакция оставляет за собой право

редактировать материалы;

- Редакция не рецензирует и не возвращает рукописи.

Журнал отпечатан в собственной типографии

Тираж: 1000 экз.

Қадірлі ағайын!

Адам баласы сұлу болуды армандамайды деп ойлайсыз ба? Әрине, ойлайды. Әңгіме сұлулық дегенде, кісінің бет-жүзінің әрленіп, жылтырап тұруы жайлы айтылмақ емес. Рухани жан-дүние сұлулығының құндылығы бізге өте қажет. Мәселен, қарапайымдылықтың өзі пенде шіркінді сұлу қылып көрсететіні бар. Бұл жөнінде орыстың ұлы жазушысы Лев Толстой айтып кеткен. «Қарапайымдылық – моральдық сұлулықтың басты шарты» деді ол. Кісі бойындағы мұндай асыл қасиеттер өмір сүруге таптырмас құрал дер едім онда. Қарапайымдылықта даналық бар екені ұға білген жанның қадірі ұлт болмысының менталитеті.

Біздің қоғамда келеңсіз жайттар көп болып жатады. Соның бірі осы қарапайымдылыққа қатысы бар. Кейде, адамдардың көбі биікке жете салысымен, өзгелерді ғана емес, өзін де танымай кететін кездері басым. Біреуге менменсініп қарау, өркөкіректік таныту тек шенділер мен шекпенділердің еншісіне тиесілідей. Соңынан еріп жүргендер үшін бұл жағдай таңсық емес. Ал егер болашақтың қадамында жүрген жастар болса, жағдай біз ойлағаннан да мүшкіл. Тәрбие алудың орнына, тәккәппарлықтың дәмін татып жүргені анық байқалады. Баспалдақтың жоғарыға түсіп-шығу үшін салынатыны есіңе осындайда түседі екен. Қарапайым болайықшы, халқым!

Құрметпен,
Әсем САҒИҚЫЗЫ

Астана қаласының мәдени мұрасы
Культурное наследие города Астаны

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТАНЫМДЫҚ ЖУРНАЛЫ
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ ЖУРНАЛ

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

VIII Астанинский экономический форум	6
Мәдениет үздіктері.....	8
Работники культурной нивы.....	10
«Өнер адамдары мақтауға зәру».....	12
Қазақстан – Ресей.....	15
У музеев новая роль.....	16
Елордада «Астана Мюзикл» театры ашылады.....	19
Астана мәдениеті Венгрияда.....	20
Жас Қанат – 2015	21
Жас Канат – 2015 – Ринат Темиржан из Кокшетау.....	22
Мемлекеттің мәртебелі мәдениеті	24
Культурное достояние республики: сберечь и приумножить.....	26
Пенде үшін өлім ақиқат болса, халық үшін тарих – ақиқат.....	28
Атамекен день музея.....	33
Отдавали за Родину жизни.....	34
Ескерткіштер – еліміздің ертеңі.....	36
Многоцветный Китай.....	39
Наследники Победы.....	40
Подвиг народа.....	42
Ұлы атамның ерлігі.....	44
«Әнші болам деген адам жан-жақты ізденуі керек».....	45
Путь домой.....	48
Эстафета Победы.....	50
Непобедимый GGG.....	52
Бірлігіміз жарасқан.....	53
Музыка эпохи романтизма	54
Мәдени жаңалықтар/ Новости культуры.....	56

Среди участников форума такие высокие гости, как профессор Гарвардского университета Кеннет Рогофф, профессор экономики Нью-Йоркского университета Нуриэль Рубини, лауреаты Нобелевской премии Фин Кинланд и Эрик Маскин, Премьер-министр Люксембурга Ксавье Беттель, экс-Премьер Италии Романо Проди, Вице-Президент Азиатского банка Развития Жанг Венчай, Председатель правления Сбербанка России, Герман Греф, редактор американского журнала Forbes Стив Форбс – всего 3000 делегатов.

Казахстану есть чем заинтересовать мировое сообщество в экономическом плане. Пока страны сотрясает экономические санкции, наша страна с уверенностью следует к успешному будущему. Вместе с 5 институциональными реформами, программой

В столице прошел VIII Астанинский экономический форум «Инфраструктура: драйвер устойчивого роста экономики», в котором приняли участие политики, эксперты, журналисты, ученые из 90 стран мира.

«Нурлы жол», стратегией «2050» и планом нации к 2050 году Казахстан намерен стать тридцатым передовым государством мира из 194 стран планеты. Но уже сегодня участники форума отмечают, с каким успехом развивается Казахстан.

Первое, кризис нам не страшен. С момента обретения Независимости, экономику, а, следовательно, и благосостояние граждан страхует созданный Президентом страны Национальный фонд.

К тому же, Казахстан с самого начала развивается

как государство с рыночной экономикой.

Во-вторых, в числе первых Казахстан занимается возрождением Экономического пояса Шелкового Пути, что являет собой положительный эффект для стран всего Евразийского континента. Казахстан строит железнодорожные пути, соединяющие Европу и Азию, причем «они выгоднее морских сообщений».

По инициативе Казахстана создан Евразийский экономический Союз.

В третьих, как следует и из вышесказанного Казахстан

волнуют глобальные проблемы. Кстати, Астанинский экономический форум является явным тому доказательством, к тому же, его создание факт успешного экономического развития нашей страны. По итогам форума были подписаны ряд контрактов и соглашений по дальнейшему сотрудничеству в экономической сфере.

В своем выступлении в рамках форума Президент Казахстана отметил, что реализация программы «Нұрлы жол» позволит достигнуть следующих результатов: до 2019 года на треть сократится время в пути между крупными городами, обеспечивая выход в соседние страны. Будет сформирована единая энергосистема, полностью обеспечивающая потребности в электроэнергии. В то же время будет создано полмиллиона новых рабочих мест. «Так было в США и Южной Корее. В результате реализации индустриально - инновационной программы и «Нұрлы жол» в стране будет построена новая экономика и новый инфраструктурный каркас страны», – отметил Президент. В ближайшие три года на развитие инфраструктуры страны пойдет 14 миллиардов долларов США.

На базе «ЭКСПО-2017» Астана превратится в Международный финансовый центр. В Казахстан будет полностью перенесен опыт Дубайского центра. «Наш центр будет основан на принципах английского права, с льготным налоговым режимом и независимым

финансовым судом», – подчеркнул глава государства. Указ о создании центра уже подписан главой государства.

Как передает официальный сайт АЭФ, эксперты отмечают:

Анхель Гурриа, Генеральный секретарь организации экономического сотрудничества и развития: «Экономика Казахстана функционирует превосходно, она показала впечатляющую стойкость, вопреки падению цен на сырье».

Хелен Элизабет Кларк, администратор Программы развития ООН

(ПРООН): «Миру сейчас нужен диалог, который широко пропагандируется Казахстаном».

Николя Макель, Генеральный директор Luxembourg for finance: «Казахстан уже реализовал множество экономических программ. У Казахстана есть все шансы стать не только региональным торговым, но и финансовым хабом, где будут осуществляться крупные торговые сделки и платежи».

Диляра СЕЙДАХМЕТОВА

Әділбек
Жақсыбеков,
Астана
қаласының әкімі

МӘДЕНИЕТ ҮЗДІКТЕРІ

Жыл сайынғы дәстүрмен елордада Мәдениет және өнер қызметкерлері күні аталып өтті. Соған орай қала әкімі Әділбек Жақсыбековтің атынан үздік қызметкерлерге алғыс хаттар тапсырылды.

Әкім атынан берілетін марапаттарды Астана қаласы әкімдігі Мәдениет басқармасының басшысы Болат Мажазұлов табыстады. Ол алдымен Әділбек Жақсыбековтің мәдениет және өнер қызметкерлеріне арналған құттықтауын жеткізді.

– Еліміздегі мәдениет қызметкерлері мен шығармашылық адамдарының мәртебесін айқындайтын бұл мерекенің бүгінгі қоғамдағы орны ерекше. Өнер адамдары мен талантты тұлғалар еліміздің рухани-мәдени өмірінің дамуына айрықша қарқын береді.

ҚР астанасы болғандықтан, елордамызды мемлекетіміздің рухани күретамыры десек артық айтқандық емес. Ең басты шаралардың бәрі біздің қаламызда өтеді. Атап айтқанда, Тәуелсіздік мерекесі, Жаңа жыл, Наурыз мейрамы, Жеңіс күні, Астана қаласының туған күні және т.б. мемлекеттік маңызы бар мәдениетті іс-шараларды ұйымдастыруда Астана қаласының көмегі, оның ішінде Мәдениет басқармасының атқарып отырған үлесі зор.

Бас қаламызда салынған баламасыз концерттік нысандар: «Астана Опера» мемлекеттік опера және балет театры, ҚР Ұлттық музейі, өнердің әр түрлі саласына жүзеге асырылған жарқын жобалар, шетелдермен мәдени ынтымақтастық байланыстар, эстрада жұлдыздары мен дәстүрлі және классикалық бағыттағы ән майталмандарының жеке концерттері және т.б. атқарылып жатқан жұмыстардың барлығы мәдениет пен өнер саласындағы қызметкерлеріміздің толағай табыстары болып саналады. Біз болашаққа еліміз бен елордамыздың дамуы жолындағы игілікті істерімізді жалғастыра бермекпіз.

Құрметті әріптестер! Сіздерді тағы да бүгінгі кәсіби мерекелеріңізбен құттықтай отырып, еңбектеріңізге табыс, отбастарыңызға амандық тілеймін! Дана халқымыз «бірлік бар жерде, тірлік бар» деген. Отанымыздың өркендеуі жолында қашанда ауызбірлікте еңбек ете берейік!

**Ізгі ниетпен, Астана қаласының
әкімі**

Әділбек Жақсыбеков

Елордамыз Астанада мәдени іс-шараларды өткізу игі дәстүрге айналғалы қашан. Биыл Қазақ хандығының 550 жылдығы, Ұлы Жеңіске 70 жыл және Қазақстан халқы Ассамблеясының 20 жылдығы тойланып жатыр. Осыған орай, мәдениет және өнер қызметкерлері концерттік бағдарламаларымен ел алдында өз өнерлерін көрсетіп жүр.

Мәдениет және өнер қызметкерлерінің кәсіби мерекесін атап өту осыдан екі жыл бұрын заң жүзінде қабылданды. Аз ғана уақыт болса да, өнер майталмандары бұл күнді асыға күтеді. Себебі, өзге мерекелерден бөлек көретін шығармашылық мамандық иелері дәл осы күні табанды еңбектері үшін халықтың ерекше ықыласына бөленеді.

Сондай-ақ, айтулы мереке қарсаңында «Қазақстан халқы Ассамблеясына 20 жыл» Қазақстан Республикасының мемлекеттік мерейтойлық медальдары табысталды. Кеш соңы концертке ұласып, елімізге танымал әншілер Бүркіт, «Жігіттер» тобы, Күдиям Қайырбаева және «Лашын» тобы сынды өнер жұлдыздары ән шырқады.

Қызғалдақ ҚЫДЫРБЕК

РАБОТНИКИ КУЛЬТУРНОЙ НИВЫ

В Казахстане работники культуры и искусства отметили свой профессиональный праздник.

День работников культуры и искусства, который в стране начали отмечать впервые в 2013 году, появился в соответствии с Указом Главы государства.

В Астане в этот день уже становится доброй традицией проводить культурно-массовые мероприятия.

Как рассказали в столичном городском акимате, в этом году работники культуры и искусства принимали участие в различных концертах, посвященных 70-летию Победы в Великой Отечественной войне, 550-летию Казахского ханства, Году Ассамблеи народа Казахстана.

Астана регулярно проводит встречи и форумы республиканского и международного значения, которые неизменно сопровождаются культурной программой.

Не стал исключением и год нынешний. Так, в столице был дан старт крупным конкурсам, таким, как фестиваль творческой молодежи «Шабьт», международный фестиваль циркового искусства «Эхо Азии» и международный фестиваль оперного искусства «Опералия».

А специально к профессиональному празднику – Дню работников культуры

*Болат Мажагулов,
Руководитель управления культуры г. Астаны*

и искусства – в Центральном концертном зале «Казахстан» прошла торжественная церемония вручения благодарственных писем акима города Астаны Адильбека Джаксыбекова лучшим работникам этой сферы.

Так же был дан праздничный концерт, на котором своим талантом порадовали

публику известные артисты и творческие коллективы столицы. Настоящим украшением праздника стало выступление звезд казахстанской эстрады: Беркута, «Жігіттер тобы», Куляим Каирбаевой и группы «Лашын».

Благодарственные письма и грамоты вручал от имени

столичного градоначальника
руководитель управления
культуры Астаны Болат
Мажагулов.

– Этот день объединяет всех
представителей творческих
профессий, деятелей
искусства. Развитие сферы
культуры обеспечивает
надежную связь между
поколениями и народами,
духовное становление
личности и ее нравственных
устоев, преемственность в
деле воспитания молодого
поколения на основе
любви к своей стране и
народу. Выражаю глубокую
благодарность всем
работникам культуры за вашу
самоотверженную работу, –
сказал Болат Мажагулов.

Помимо этого, были
вручены государственные
юбилейные медали РК «20
лет Ассамблеи народа
Казахстана».

– Культура – это одно из
составляющих личности
человека. Культура – это
нравственность, духовность,
моральные принципы,
закладка воспитания,
традиции, обычаи и наши
корни, реализация и
сублимация нашей энергии.
Это наша ежедневная
потребность узнавать
что-то новое, включаться
в культурный процесс.
Человек неразрывно живет в
культурном процессе, – сказала
на церемонии директор
Дворца Независимости Асель
Омиршина.

Наталья МАКСИМОВА

Болат Ұзақов,
ҚР еңбегі сіңген қайраткер:

«ӨНЕР АДАМДАРЫ МАҚТАУҒА ЗӘРУ»

Елордамыздағы Қ. Қуанышбаев атындағы мемлекеттік академиялық қазақ музыкалық драма театры жиырма жылдан аса өз көрермендерін жаңа премьераларымен де қуантып жүр. Соның бір дәлелі – «Бір кем дүние», «Сәкен сұңқар», «Тыраулап ұшқан тырналар» және т.б. қойылымдар театрда сахналануда.

Ал маусым айында театр саңлақтары Астана жұртшылығына кезекті жаңа туындысын ұсынғалы отыр. Қазақтың ғұлама ғалымы, этнограф, шығыстанушы, еліміздің біртуар жарық жұлдызы Шоқан Уәлихановтың бейнесі сахнаға жол тартпақ.

Айта кетейік, жақында театр ұжымы Алматы қаласындағы М. Әуезов атындағы театрда гастрольдік іссапарда болып, өнер сапарындағы шымылдығын «Ана – Жер-Ана» спектаклімен ашты.

Біз театр директоры, танымал режиссер, ҚР еңбегі сіңген қайраткер Болат Қасымжанұлы Ұзақовпен сұхбат құрған болатынбыз.

– Болат Қасымжанұлы, бүгіндері театр ұжымы республика өңірінде ғана емес, шетелдерде де өнерлерін танытты. Сахна төрінде елі үшін еңбек етіп жүрген сүйікті ұжымның бүгінгі тынысы жайында айтудан бастасаңыз.

– Жыл сайын театр дәстүрлі үрдіспен және жоспарлы түрде көрермендеріне репертуарындағы қойылымдарды ұсынып, сахнаға шығарады. Оның сыртында жылына 5-6 жаңа туындыны көрерменге ұсыну ісі де қолға алынған. Әсіресе, классикалық туындыларды көрермендер назарына ұсынсақ деген ой бар. Жазушы Ғабит Мүсіреповтің шығармаларына тағы бір үңіліп, туындыларын жарыққа шығару көзделуде.

Кәсіби біліктілігімізді арттыру мақсатында Мәскеу, Балтық теңізі жағалауының немесе Орта Азия елдерінің режиссерлерімен бірігіп, жұмыс жасау да біз үшін абырой болмақ. Мәселен, «Қозы Көрпеш – Баян сұлу» қойылымын бірлесе отырып, сахнаға шығару ісі жүзеге асады деген ойдамыз. Тағы бір айта кететін жайт, балаларға арналған спектакльдер де театр репертуарының тізіміне ілінбек.

Екі жүз адамға арналған қара шаңырақтың бүгінгі таңдағы жұмысы қарқынды десем, артық айтқандай болмаспын. Себебі, Қазақ хандығының 550 жылдығына орай «Абылай ханның арманы», Ұлы Жеңістің 70 жылдығына арнап «Тыраулап ұшқан тырналар» атты қойылым өз көрермендерін тапты. Осындай айтулы мерекелер қарсаңында былтыр Сәкен Сейфуллиннің 100 жылдығына орай «Сәкен

сұңқар» қойылымы да сахналанған болатын. Алдағы уақытта қазақ ғалымдарының бірі Шоқан Уәлихановтың бейнесі «Шоқан» атты қойылыммен шықпақ.

– Тоқсан жылдық тарихы бар М. Әуезов атындағы театрда іссапарда болыпсыздар.

Қандай әсер алып қайттыңыздар?

– Қайсыбір шығармашылық ұжымның өзіндік қолтаңбасы бары рас. М. Әуезов атындағы театр – сондай өнер ордаларының бірі. Өзіндік орны бар, өресі биік шығармашылық топтан құралған киелі шаңырақ. Бұл жолы біз сахна шымылдығын «Ана – Жер-Ана» спектаклімен аштық. Әріптестеріміз бізді қуана қарсы алды. Құрметтеп, қошеметке бөледі. Ақ баталарын беріп, шығарып салды.

Ал алған әсерімізге келсек, аталмыш өнер ұжымының тарих толқынында бірнеше жыл тербелгені жақсы байқалады. Олардағы бар мүмкіншілік бізде болмағанымен, біздегі артықшылық та біршама мәртебеімізді көтеріп тастады.

– Қойылымның сахнаға сәтті шығуы мен көрерменнің талғамы сіздің ұжымда қалай ескеріледі?

– Театр – өнер ордасы. Ол белгілі бір мөлшерде тауар өндіретін зауыт емес. Оның бір ғана жолы, бір ғана мақсаты бар. Халыққа ой салатын, көрерменге серпіліс

«Сәкен сұңқар» қойылымынан көрініс

беретін қойылымдарды жария етіп отырады. Режиссерлік шешім табылған жағдайда ғана қойылымның сахнаға сәтті шығуы әбден мүмкін. Қазіргі уақытта заманауи тақырыпта жазылған драматургияның жетіспейтіні жасырын емес. Жастар махаббат тақырыбындағы қойылымдарды тамашалағанды ұнатады. Сахнаға икемделген және драматургияның заңдылығы сақталған шығармалар бізге өте қажет. Актерлік өмірде шыңына жететін шығармалар солар болмақ. Сол шығармалар арқылы қойылым актерлерінің кәсіби тәжірибелері шыңдала түспек.

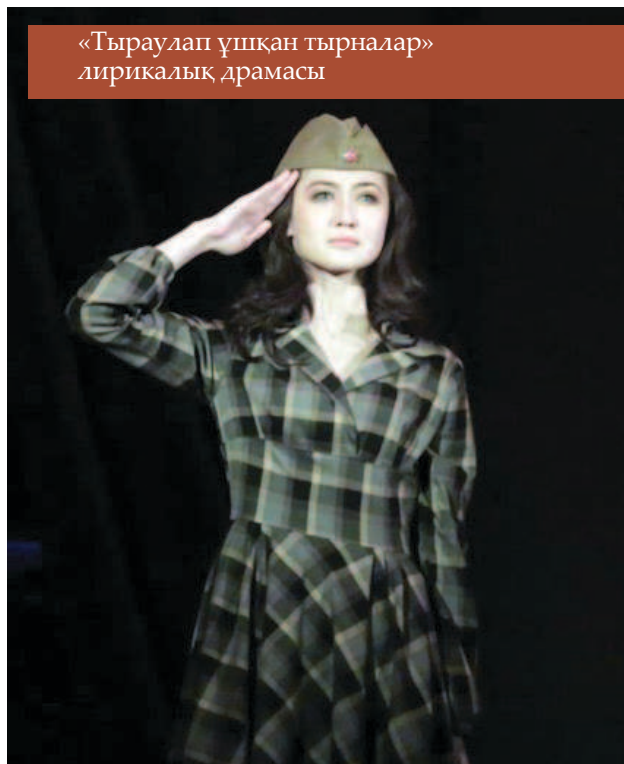
Шындығын айтқанда, өнер адамдары мақтауға зәру. Мақтай жөнелсең, желпіне түседі. Шабытына шабыты қосылады. Ал әріптестердің бір-біріне баға беруі, мойындауы – мүлдем сирек кездесетін құбылыс. Жалпы, өнер саласында жүрген жандардың еңбегі бағаланып жатырма? Бұл жағынан кейде ақсап жатамыз.

Қазір өнерге келетін халықтың қарасы көбейді. Сол себептен театр ұжымы көрерменнің талғамын ескеріп отыруды басты нысанада ұстауды жөн көрген. Тарихи тақырыптағы туындыларға сұраныс басымырақ болып тұр.

Маусым айының ортасында Қалибек Қуанышбаев атындағы қазақ музыкалық академиялық драма театры көрермендер назарына «ШОҚАН» атты жаңа премьераны ұсынғалы отыр.

«Тыраулап ұшқан тырналар»
лирикалық драмасы

– Оңашада ой толғайтын кездеріңіз жиі болар, бәлкім...

– Маған кейде қазақ мәдениетінің дамуы жөнінде сұрақ қойылып жатады. Мен ойға қаламын. Нақты ой білдіру үшін маған сол бағытта жұмыс істеу қажет. Ал өнер адамдары ретінде айтарым, қазақ мәдениеті тоқырауда тұрған жоқ. Мәдениеттің кейбір саласы қарқынды дамыса, кейбір тұсы дамудың даңғыл жолын күтіп әлі тұр. Қазақ мәдениетін дамытуға біздің мүмкіндігіміз бар. Шамамыз да жетеді.

Тағы бір ойға қалған кезде мына нәрсеге назар аударамын. Өнер адамы ретінде сынды бірқалыпты және қуана қабылдаймын. Өзімнің жасаған спектакльдерімнің ұтымды жерлерін де, кемшіліктерін де мен біліп отырамын.

– Сұхбатыңызға рахмет!

Сұхбаттасқан
Әсем САҒИДОЛЛА

ҚАЗАҚСТАН – РЕСЕЙ

Қазақ мәдениеті сырт жақтағы көрерменнің ықыласына тағы бір бөленіп қайтты. ҚР Мәдениет және спорт министрлігі мен Астрахань облысы әкімдігінің қолдауымен және Қазақстанның Ресейдегі елшілігінің ұйымдастыруымен «Қазақ мәдениеті: дәстүр мен бүгінгі заман» атты әдеби-музыкалық кеште қазақ өнер жұлдыздары дүйім жұртты риза қылды.

Аталмыш кеш Астрахань мемлекеттік опера және балет театрында өтті. Оған Астана, Алматы, Атырау, Орал қаласынан өнер шеберлері қатысты. Бұл туралы мәліметті «Қазақпарат» агенттігі хабарлаған болатын.

Кеште құттықтау сөз алған Қазақстанның Ресейдегі кеңесші-елшісі Виктор Темірбаев:

– Бұл кеш – Атырауда 2014 жылғы қыркүйекте 11 өңіраралық ынтымақтастық форумының барысында Қазақстан мен Ресей президенттері қол жеткізген екіжақты гуманитарлық ынтымақтастықты одан әрі кеңейту мен тереңдету бойынша уағдаластықтың іс жүзіндегі нәтижелерінің бірі. Астрахань облысының ірі шара өткізуге таңдалған себебі,

мұнда 150 мыңнан астам қазақ тұрады», – деді.

Концерт бағдарламасына сай қазақ елінің басты қағидаларының бірі – «Мәңгілік Елді» құрметтеу мен насихаттау құндылықтары туралы идея арқау болды. Осылайша Қазақстан мемлекетінің орнықты дамуы мен патриотизмі, азаматтық теңдік, еңбексүйгіштік,

адалдық және рухани мұра негізінде өрбіген кеш Астрахань жұртшылығын бір серпілті.

Кешке Қазақстан халық әртісі Тұңғышбай Жаманқұлов, ҚР еңбек сіңірген әртісі Михаил Токарев қатысып, қазақстандық жас жұлдыздар: «Үлкен опера» теледидар байқауының жеңімпазы Салтанат Ахметова, ресейлік «Дауыс» тележобасының қатысушысы Диана Шарапова, Әлібек Әлмадиев, «VoiceKZ» тобы, Атыраудың Д. Нұрпейісова атындағы халық аспаптар академиялық оркестрі, Батыс Қазақстан облыстық қазақ драма театрының әртістері және т.б. өнер көрсетті.

Қызғалдақ ҚЫДЫРБЕК

У МУЗЕЕВ НОВАЯ РОЛЬ

В преддверии Международного дня музеев, который неизменно отмечает все мировое музейное сообщество 18 мая, прошел брифинг на тему «Музеи и устойчивое развитие общества» на площадке Службы центральных коммуникаций при Президенте РК.

В фокусе обсуждения его участников были актуальные вопросы развития отечественных музеев. Помимо этого на встрече шла речь об идее «Мәңгілік ел», о разработке плана презентации казахстанской культуры в преддверии «ЭКСПО – 2017», а также 550-летнем юбилее Казахского ханства, 20-летию Ассамблеи народа Казахстана и 70-летия Победы в Великой Отечественной войне.

В обсуждении этих актуальных тем принимали участие президент «ИКОМ Казахстан» Умитхан Муналбаева, директор Национального музея РК Дархан Мынбай, директор музея Сакена Сейфуллина Несыпбек Айт, генеральный директор Казахского научно-исследовательского института культуры Андрей Хазбулатов, заслуженный деятель культуры РК Бахытхан Оразымбетова и директор музея КазНУ имени Аль-Фараби Тамара Тажибаева.

Музеи Казахстана будут прививать посетителям новые принципы развития человечества.

Дархан МЫНБАЙ,
директор
Национального музея РК

Перестроить работу в духе времени

Как рассказала президент «ИКОМ Казахстан» Умитхан Муналбаева, музеи страны обладают достаточным потенциалом для того, чтобы объединить усилия мирового сообщества для решения актуальных экологических проблем, а также показать пример бережного отношения к природе, «привить подобные новые принципы развития человечества».

По словам Умитхан Муналбаевой, в данное время «ИКОМ Казахстан» планирует направить работу музеев страны именно в это русло.

Для решения этой задачи, как рассказала президент этой организации, «мы

проводим конференцию на тему «Музеи и устойчивое развитие общества».

В унисон президенту ИКОМ Казахстан, высказался и директор Национального музея РК Дархан Мынбай.

В первую очередь, он констатировал факт, что сегодня музеи всего мира перестраивают свою работу в духе времени, «начинают работать по-новому».

– За рубежом регулярно организуются выездные выставки, театрализованные представления для привлечения и просвещения людей в вопросах истории родного края. Если театр начинается с вешалки, то музей – с памяти, – высказал свою точку зрения Мынбай.

Помнить прошлое

При этом он добавил, что «мы должны помнить наше прошлое».

По мнению директора Нацмузея РК, «для этого музей и существует».

– Это генератор эмоций: когда человек приходит в музей, он получает массу позитивных впечатлений, – уверен Дархан Мынбай.

По его словам, Национальный музей в данное время перенимает лучший зарубежный опыт.

А о другом новом методе организации выставок рассказала Бакытхан Оразымбетова, заслуженный деятель культуры РК.

Она подробно остановилась на том, как работает Павлодарский историко-краеведческий музей.

– Его сотрудники создали арт-проект для глухонемых детей, который помог юным посетителям наравне со своими сверстниками узнать об истории родного края, – говорит Оразымбетова.

Наряду с этим, на актуальности просветительской работы музеев сделала акцент в своем выступлении директор музея КазНУ им. Аль-Фараби Тамара Тажибаева.

По ее словам, «во всем мире сегодня поднимается вопрос устойчивого развития человечества». Если раньше он касался только сферы экологии, то сейчас уже охватывает экономику и социум. Именно по этой причине активизируется роль музея как источника знаний об окружающей среде и принципах гармоничного

Андрей ХАЗБУЛАТОВ,
генеральный директор Казахского
научно-исследовательского института

сосуществования человека и природы.

– В данном контексте музей становится своеобразной площадкой, форумом для обсуждения важных глобальных вызовов, – говорит она.

По мнению Тамары Тажибаевой, достижением в этом направлении стало «включение университетских музеев в списки Международного совета музеев (ИКОМ).

При этом она добавила, что «все это говорит о признании заслуг сотрудников университетских музеев в подготовке всесторонне развитых молодых специалистов».

Есть еще одна новая тенденция в работе отечественных музеев –

развитие международного сотрудничества.

Как проинформировал Андрей Хазбулатов, генеральный директор Казахского научно-исследовательского института, подписан трехсторонний договор о сотрудничестве между этой организацией, Национальным музеем РК и Государственным Эрмитажем – одним из крупнейших музеев России.

По его словам, подписание этого документа – прекрасный шанс заметно расширить потенциал отечественной музейной сферы и сделать работу музеев более качественной. Плюс ко всему, у казахстанских музейных работников появится

возможность пройти стажировку в Эрмитаже.

По мнению Андрея Хазбулатова, обмен экспонатами и образцами мировой культуры, организация передвижных выставок повысит популярность музеев среди казахстанцев.

Адиректор Национального музея Казахстана Дархан Мынбай не преминул заметить, что этому храму культуры, несмотря на его столь юный возраст (прошло всего 10 месяцев с момента открытия), популярности не занимать.

– Еще нет года нашему Национальному музею, а его посетило уже 160 тысяч человек, из которых более 10 тысяч – это иностранцы. Это огромный интерес, – сказал Дархан Мынбай.

По его мнению, нередко музеи у посетителей вызывают ассоциации с каким-то скучным, полумрачным учреждением с одиотипными экспонатами.

Национальный музей, как сказал Мынбай, разрушает это представление, потому что выстраивает свою работу так, чтобы посетителям было интересно посещать его.

– Сейчас новый тренд – передвижные выставки. Будем приглашать новые экспозиции, новых авторов из-за рубежа. Мы сами будем выезжать за границу, чтобы показать Казахстан всему миру, – рассказал о планах руководитель главного музея страны.

Плюс к этому он сообщил, что сегодня фонды Нацмузея насчитывают более 170 тысяч экспонатов.

– Мы провели акцию «Подарок Нацмузею», во время которой видные общественные и политические деятели передали в дар ценные экспонаты из личных коллекций, – говорит Дархан Мынбай.

Далее о 550-летию Казахского ханства рассказала в своем выступлении Бахытхан Оразымбетова.

– 550-летие Казахского ханства – это большой событийный туризм, – уверена она.

С ее слов, «проект Западная Европа – Западный Казахстан» мы начинали с Жамбылской области. Пять исторических объектов Жамбылской области вошли в Тяньшанский коридор. Это Актобе (Степнинское), Кулан, Костобе, Орнек и Акыртаса, которое будоражат сознание не только наших туристов, но и иностранцев».

При это она уточнила, что «там открыли музей, который будет рассказывать об Акыртасе».

– Когда мы бываем на экскурсиях, то возникает вопрос, как малочисленное население удержало государство с такой обширной территорией. Это благодаря институту батырства, бийства и высокой духовности нашего народа, – делится мнением она.

Также она считает, что в культурном туризме необходимо искать общий

контакт с нашей историей.

–Толе би у нас похоронен в Ташкенте, Айтеке би в Навоийской области. Это гордость для культурного туризма и его развития. Амангельды Иманов был современником Кенесары Касымова. Сам он возглавил народно-освободительное движение, а его сын погиб под Москвой. Идея героизма – это тоже часть духовно-культурного туризма, который мы должны поддерживать, поскольку иностранцы интересуются тем, как мы живем в этой культуре, – говорит Бахытхан Оразымбетова.

Под занавес встречи Дархан Мынбай проинформировал о проведении с 18 мая на 19 мая акции в Нацмузее «Ночь в музее», в рамках которой будут организованы тематические экскурсии, викторины, театрализованные представления.

«Акция «Ночь в музее» – это не новая идея. Впервые она была проведена в 2006 году. Основная цель ее проведения – привлечь внимание общественности к музейному делу, к музеям. Думаю, это будет интересно особенно для молодежи, – резюмировал директор Нацмузея Дархан Мынбай.

Татьяна КОРОЛЕВА

ЕЛОРДАДА «АСТАНА МЮЗИКЛ» ТЕАТРЫ АШЫЛАДЫ

25 мамыр Орталық коммуникациялар қызметінде баспасөз мәслихатын өткізген Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек Мұхамедиұлы «Мәңгілік Ел» идеясын іске асыру мақсатындағы атқарылатын жұмыстар аясында Астана қаласында «Астана мюзикл» театрын ашу жоспарланып отырғандығын мәлімдеді.

– Қазіргі кезде әлем бойынша мюзикл жанрындағы өнер туындыларына көрермендер тарапынан сұраныс жоғары екені белгілі. Осы орайда біз өнер сахнасындағы музыкалық комедия мен драмалық трагедиялы қойылымдардың жиынтық образдарын орталықтандыратын арнайы отандық «Астана мюзикл» театрын ашуды көздеп отырмыз. Өнер атаулының өрісін кеңейтіп, көрермендердің ықыласына бөленуде мюзикл жанрын дамытудың маңызы жоғары әрі мәнісі ерекше. Сондықтан да біз жақын болашақта аталған өнер саласын дамыта отырып, үлкен жобаларды жүзеге асыруды жоспарымызға енгізгенбіз, – деді Арыстанбек Мұхамедиұлы.

Сонымен қатар, министр мұндай жарқын жобалардың барлығы да Елбасы тапсырмасымен «Мәңгілік Ел» идеясын қалыптастыруда атқарылып жатқан шаруалардың бір бөлігі екендігін атап өтті.

– Соның аясында біздің көне мәдениеттеріміз заман талабына сай жаңартыла отырып, өз көрермендерін табады деп ойлаймын, – деді ол.

АСТАНА МӘДЕНИЕТІ ВЕНГРИЯДА

Астана қаласы Мемлекеттік академиялық филармониясының камералық хоры Венгрияда өткен Budapest International Choral Celebration халықаралық фестиваліне қатысып, өнер көрсетіп қайтты.

Аталмыш фестивальде еліміздің танымал музыка қайраткерлерінің шығармалары орындалды. Атап айтатын болсақ, Ахмет Жұбанов, Еркеғали Рахмадиев, Бақытжан Байқадамов, Абай әндері және әлемдік классиканың туындылары шырқалды. Сондай-ақ, камералық хор өнерін орындаушылары рухани музыка, джаз, классика және заманға сай әуендер көрермендер назарына ұсынылды.

Мемлекеттік академиялық филармонияның камералық хоры бұл концертке қатысу үшін іріктеуден өтіп, тыңғылықты дайындалған болатын. Әлемнің оннан аса өнер жұлдызы қатысқан фестивальде еліміздің қатысушылары ең алдымен мажар халқының әніне түсірілген клипін көрсеткен болатын. Нәтижесінде бұл клип венгриялықтардың назарына ілігіп, үздік ретінде фестивальге шақырту алған. Қазақстандықтардың өнерін тамашалаған венгриялықтар жоғары баға берді.

Сезім ЖҮСПҚЫЗЫ

ЖАС ҚАНАТ – 2015

Елордада 24-ші «Жас қанат» республикалық байқауы болып өтті. Үш күнге созылған аталмыш байқаудың қорытындысы бойынша бас жүлде көкшетаулық Ринат Теміржанға бұйырды. Жүлдемен қоса оған Астана қаласы әкімінің ақпалай сыйлығы да табыс етілді.

на Опера» мемлекеттік опера және балет театрының бас хормейстрі Ержан даутов, дирижер Абзал Мухитдинов және т.б.

Айта кетейік, байқауды Астана қаласы әкімдігінің Мәдениет басқармасы, «Азия дауысы» дирекциясы және «Хабар» агенттігі ұйымдастырған болатын. Ал, «Жас қанат» байқауының продюссері – Мұрат Ерғалиев.

Зылиха САЛИХ

Екінші және үшінші орынды қарағандылық Лаура Айтбаева мен астаналық Сұлтан Ахмет алды. Еліміздің әр өңірінен келген 15 қатысушы сайысқа түсіп, финалға тек алтауы ғана жетті. Атап айтқанда, астаналық Еркебұлан Тұрмахамбетов пен Сұлтан Ахмет; қарағандылық Лаура Айтбаева; Екібастұз қаласының атынан қатысушы Айбар Ашкеев; Степногор қаласының өнерпазы Владимир Новиков; сондай-ақ, көкшетаулық әрі осы байқаудың жеңімпазы болған Ринат Теміржан.

Байқау қарсаңында сайысқа қатысушылар Қазақ ұлттық өнер университетінде болды. Экскурсияны дарынды композитор Серік Еркімбаев өткізді. Ол университет тарихын, студенттердің жетістіктерін айта келе, қатысушыларға сәттілік тіледі.

«Жас қанат» – республикалық байқауынан кезінде талай талантты жастар өнерге жолдама алып шықты. Олардың арасында Ерлан Көкеев, Маржан Арапбаева, Медеу Арынбаев, Мәдина Садуақасова сынды әншілер қазір өнер додасында жүр. Байқауға Мұрат Ерғалиев, Маржан Арапбаева, Ерлан Көкеев, Қазақстанның халық әртісі Нұржамал Үсенбаева, «Аста-

ЖАС КАНАТ – 2015 – РИНАТ ТЕМИРЖАН ИЗ КОКШЕТАУ

В столице состоялся престижнейший в стране музыкальный конкурс «Жас канат – 2015», в котором приняли участие 15 исполнителей с разных уголков страны. Три дня на сцене Дворца Мира и Согласия участники демонстрировали всё то, на что они способны.

Все три дня за развитием событий следила наша творческая группа.

Напомним, «Жас канат» – республиканский музыкальный конкурс, которому практически четверть века, он подарил путевку на казахстанскую эстраду, таким, сегодня любим и знаменитым казахстанским исполнителям как Ерлан Кокеев, Маржан Арапбаева, Медеу Арынбаев, Бейбыт Корган, Мадина Садвокасова и т.д. Поэтому суверенностью можно сказать это самый престижный музыкальный конкурс страны, основателем и главным продюсером которого является Мурат Ергалиев.

– Конкурс «Жас канат» – это знаковый культурный бренд страны. Хочу поблагодарить Мурата Ергалиева за то, что он вносит неоценимый вклад в развитие культуры и искусства Казахстана».

Оценивали выступления участников Мурат Ергалиев,

Маржан Арапбаева, Ерлан Кокеев, народная артистка Казахстана Нуржамал Усенбаева, Заслуженные деятели РК, профессора КазНУИ Раиса Мусаходжаева, Серик Ергимбеков, ведущий агентства «Хабар» Ирак Иликеев, главный хормейстер «Астана Опера» Ержан Даутов и заслуженный деятель РК, дирижер Абзал Мухитдинов.

Итак, что происходило в первый день конкурса?

Первым выступление дал Мирас Баянов из Петропавловска, исполнив песню на итальянском языке, ярким оказалось выступление Олжаса Сулеймена из Астаны, Айгерим Тажи из Шымкента набрала 111 баллов, но победителем в первой четверке выступающих стал Еркебулан Турмухамбетов, набравший 138 баллов и

порадивший зрителей и членов жюри стилем Витаса.

Во второй четверке сильнейший номер показала Лаура Айтбаева из Караганды, которая и оказалась лидером вечера, набрав 145 баллов. Она исполнила песню из репертуара Бьонс. Ринат Темиржан из Кокшетау набрал 138 баллов и показал второй результат.

В четвертой группе выступающих лидером стал Мерхат Канапьянов из Семей –137 очков, за ним последовал Султан Ахмет со 134 баллами. Итого в первый день места распределились следующим образом: Лаура Айтбаева 145 б, Еркебулан Турмухамбетов 138б, Ринат Темиржан 138 баллов и Мерхат Канапьянов 137 баллов, который, кстати,

выбыл во втором туре.

Ержан Даутов главный хормейстер «Астана Опера»: «Лаура Айтбаева, вы прекрасно исполнили песню «Туған ел», показали свой стиль, это было замечательно».

Маржан Арапбаева: «Султан Ахмет, ты выступаешь, как настоящая звезда, кстати, с ним мы часто встречаемся на сцене».

Айбар Ашкеев участник из Екибастуза поразил тембром своего голоса, все заметили, профессиональность его выступлений.

Два дня наивысший балл от Маржан Арапбаевой получал Нурбол Сыдыков из Астаны.

Владимир Новиков во втором туре удивил зрителей исполнением на казахском языке.

Во втором туре только шестеро из 11 участников вышли в финал, это: Лаура Айтбаева – 291 балл, Султан Ахмет – 278 баллов, тройку лидеров замкнули Ринат Темиржан из Кокшетау – 273 балла и Владимир Новиков из Степногорска, Айбар Ашкеев и Еркебулан Турмухамбетов, по итогам двух туров, прибывали в финал на четвертом месте.

В итоге, обладателем золотого крыла «Жас канат – 2015» стал – Ринат Темиржан из Кокшетау, удивив зрителей во втором и третьем турах проникновенным исполнением песен на итальянском языке.

Обладателем бронзового крыла «Жас канта – 2015» стала карагандинка Лаура

Айтбаева, которая во втором туре исполнила песню на казахском языке «Туған ел», а в завершении – современный хит на английском.

Третье место взял астанчанин Султан Ахмет, его произведения о любви на итальянском и русском языках, как видите, были исполнены прекрасно.

Победитель конкурса Ринат Темиржан:

– Благодарю своего вокального руководителя Миржана Алиакпарова, я простой парень из деревни, в этом году заканчиваю ЕНУ им. Д.Гумилева по специальности «Транспорт, техника и технология». Пение – это мое любимое дело, Бог дал мне голос, и я решил пользоваться им, я хотел петь, я буду петь!».

Конкурс проходил при поддержке управления культуры города Астаны, все участники получили памятные подарки, а победителю был вручен денежный сертификат от

акимата столицы. Кроме этого, ротацию своих песен в течение года на радио получил

Султан Ахмет. Дипломом от агентства «Хабар» «За сохранение национальных традиций» был отмечен Владимир Новиков.

Диляра Сейдахметова

МЕМЛЕКЕТТІҢ МӘРТЕБЕЛІ МӘДЕНИЕТІ

Елімізде мұражайтану саласының алдында шешімін таппаған күрделі мәселелер жетерлік. Құрылғанына небәрі 2,5 жыл ғана болған Халықаралық Мұражайлар одағының ИКОМ Қазақстан Ұлттық комитеті осы бағытта біршама жұмыстардың басын қайтарғаны белгілі. Мемлекетіміздегі 250-ге жуық мұражайдың 100-і комитеттің құрамына еніп, мұражайтану ғылымының дамуына серпін беруде.

18 мамыр – Халықаралық мұражайлар күніне орай жақында «Мұражай және қоғамның тұрақты дамуы» тақырыбында конференция болып өтті. Конференцияның мақсаты – мұражай қызметін

жандандыру және қоғам дамуын негізге алып, әлем қызығушылығын мұражай ісіне аудару болып табылады. Сондай-ақ, бұл бас қосу еліміздің айтулы мерекелері – Қазақ хандығына

550 жыл, Қазақстан халқы Ассамблеясына 20 жыл және Ұлы Отан соғысының 70 жылдығына байланысты ұйымдастырылды.

1946 жылы құрылған Халықаралық Мұражайлар одағының қарамағында қазір 150-ден аса ел бар. Ал сол мүшелікке енген ИКОМ Қазақстан Ұлттық комитетінің құрамына еліміздегі 250-ге жуық мұражайдың 100-і кіріп отыр. Бүгінде Қазақстан мұражайларының бас қосуының негізінде біршама жұмыстар атқарылып келеді.

«Мұражай және қоғамның тұрақты дамуы» атты ғылыми-тәжірибелік конференция қатысушыларына ҚР Мәдениет және спорт министрі Арыстанбек Мұхамедиұлының құттықтауы келіп түсті.